

'Scottish mountain-line': drie verschillende nieuwe azalea-hybriden

Naast het veredelingsprogramma voor rododendrons heeft Glendoick ook een bijzonder programma voor azalea's. Daarbij benut Kenneth Cox onder meer de genen van de Japanse Koromo Shikibu om deze plantensoort zijn winterhardheid te geven.

Auteur: Broer de Boer

Selectie

In een ommuurd gedeelte van de tuin staan tunnelkassen. Hier wordt het verzamelde zaad van nieuwe kruisingen gezaaid en worden de hybride zaailingen van de rododendrons en azalea's in beginsel in potten opgekweekt. Na achttien maanden worden ze in de volle grond geplant. Daar blijven ze staan totdat ze bloeien, wat enkele jaren kan duren. Belangstellende bezoekers kunnen gewoon de bordjes zien van de geselecteerde planten die beoordeeld worden. De evaluatie van zo'n nieuwe hybride kan 10-20 jaar duren en alleen de beste krijgen uiteindelijk een naam. Het merendeel van deze hybride planten belandt op de brandstapel! Op een plaats die niet voor publiek toegankelijk is, staat een plantbed dat er beslist niet oogstrelend uitziet. Maar het plantbed blijkt wel een winterhardheids-troef te bevatten. Kenneth wijst al snel op de overlever, een azalea die de koude Schotse winter heeft doorstaan en mooie bloemen blijkt te hebben en een dito blad. Mijn gastheer zet hem zelf op de foto voor zijn verzameling. "Als kweker gaat het me erom de beste planten eruit te halen." Dat brengt ons bij een nieuwe lijn in de azalea's die rijp is om op de markt afgezet te worden en al op de lijst van de Royal Horticultural Society

staat. Het gaat om een dubbeltrossige variant met verschillende kleuren. Kenneth: "Ze dragen de namen van de Schotse bergen, zoals de Ben Lawers, de Ben Vrackie en de Ben Cruachan." En om de verschillen te laten zien, legt Kenneth in een plant de bloemen van deze nieuwe hybriden

bij elkaar. "Het zijn prachtige grote bloemen, die ook nog eens lekker geuren", aldus de kweker.

Azaleaprogramma

Over de hele wereld tref je altijd groene azalea's aan. Ze zijn familie van de grote rododendronfa

Zaailingen: worden na 18 maanden in de volle grond geplant.

Een winterharde nazaat van een kruising met de Koromo Shikibu.

"Ook de eerste kruisingen met de Koromo Shikibu waren een doorslaand succes"

milie. De azalea is zowel een populaire tuin- als kamerplant, die vooral in Nederland en België met veel succes commercieel gekweekt wordt. In Schotland doet echter slechts 5 procent van de azalea-hybriden het goed als tuinplant, schat Kenneth. "En daar is maar één reden voor: door de koele zomers zijn de jonge spruiten onvoldoende sterk om de winterkoude te weerstaan. Mijn vader besloot dus een eigen variëteit te gaan kweken. Het was hem opgevallen dat een van de soorten die het best tegen het Schotse klimaat konden, de Japanse Koromo Shikibu was. Deze soort is er in een witte en een roze variant. Het zijn sterke planten, met heel kleine bloemen die eigenlijk een soort spinachtig uiterlijk hebben en niet lijken op de bloem van een azalea zoals we die gewend zijn." Kenneth laat

zien wat hij hiermee bedoelt. "Ook hier waren de eerste kruisingen weer een doorslaand succes. De azalea-hybriden gaven we diernamen, zoals Panda en Squirrel (eekhoorn). Het werden de bestverkochte azalea's in de UK. We hebben ons als doel gesteld een serie azalea's te kweken met een dubbele bloemtule en bloemen, en wederom te zorgen dat het blad er ook in de winter aantrekkelijk uitziet. Zo kweekten we uiteindelijk de dubbele paarse Glendoick®Dream en een witte variant, Glendoick®Glacier. Hiervan bestaan ook twee zusters, die daarnaast een mooie roodachtig blad houden in de winter." In dit verband noemt Kenneth ook de Duitse kweker van hybrides Hans Hachmann. "Met hem hebben we materiaal uitgewisseld om nieuwe winter vaste azalea-hybriden te kweken." Kweker Kenneth Cox is in zijn werk dus sterk internationaal bezig. Zijn telefoon gaat. Het computersysteem is stabiel en de verwachte bus Zweden staat voor de poort. We moeten - te snel - afscheid nemen. Ik besluit mijn bezoek met een kijkje bij de collectie dwerghybriden die op Glendoick gekweekt zijn.

De Azalea Koromo Shikibu is er in roze (boven) en in wit (midden). Let op de merkwaardige bloeiwijze.

Over rododendrons en azalea's

De rododendron (wetenschappelijke naam Rhododendron, uit het Oudgrieks: rhodos, 'roos'; dendron, 'boom') is, afhankelijk van de taxonomische opvatting, een geslacht van 600 tot 1.000 soorten bloeiende planten in de heifamilie (Ericaceae). Vanwege de omvang is dit geslacht onderverdeeld in een aantal ondergeslachten.

Carolus Linnaeus definieerde hiernaast het aparte geslacht azalea, bestaande uit zes

soorten. In 1796 toonde Salisbury aan dat dit onderscheid niet te handhaven was. De azalea's werden binnen de Rhododendrons ondergebracht. De naam azalea is in het dagelijks spraakgebruik blijven bestaan. Taxonomisch gezien heeft de term geen eenduidige betekenis: er zijn twee ondergeslachten waarvan de planten met de naam azalea worden betiteld: Tsutsusi, de zogenaamde Japanse azalea's of groenblijvende azalea's, en Pentanthera, de zogenaamde bladverliezende azalea's.

Bron: Wikipedia